

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA 2020/imm. 184, 186, 188 aamma 29
Ulloq 13. Oktober 2020
Stine Egede

184: Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisarnermik inatsisip inatsisillu allat assigiinngitsut allangortinneqarnissaannut inatsisissatut siunnersuummut missingiut pillugu (Politiit pillugit aaqqissuusseqqinnermik, politiinik naammagittaalliutiginnaannermik aaqqissuussinnermik pilersitsinnermik il.il. naammassinninneq) Namminersorlutik Oqartussat akuersinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

186: Politiit atuuffiat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilernissaanut peqqussutissatut missingiummut Namminersorlutik Oqartussat akuersinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

188: Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allangortinnissaanut inatsimmut missingiut (Pinerlunnernit eqqorreqartut inatsisitigut inissisimanerannik pitsanngorsaaneq) aamma Pinerlunnernit eqqorreqartunut naalagaaffimmit taarsiissutit pillugit inatsisip allangortinneqarnissaanik inatsisit assigiinngitsut kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulernerannik peqqussummut missingiut pillugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

29: Kalaallit Nunaanni ikiaroorartumik aangajaarniutinillu pinerluttoqartarnera akiorniarlugu annertusisamik iliuseqarnissaq, nunatsinni politiit amerlineqarnissaat aammalu suliassaqarfimmut tassunga amerlanerusunik aningaasaliisoqarnissaq anguniarlugu Naalakkersuisut Naalagaaffiup oqartussaasuinut saaffigineqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Erik Jensen, Siumut)

Oqaaseqarfissat annertuut sisamat imaalillugit oqaaseqarfissavagut.

Inatsisit pioreersut uani enerisaqqinneqarlutik naleqqussaavigneqartut pillugit Naalakkersuisut Qallunaat Nunaanni Inatsisinut Atuutsitsinnermi ministereqarfik peqatigalugu suliaqarnerannut qutsavigalugit Inuit

Ataatigiinniit .imaatumik oqaaseqassaagut. Siullermik nuannaarutigalugu maluginiarsimavarput Kalaallit Nunatsinni pissutsinik ilisimasalimmit suliarineqarsimaneri toqqissisimanarigatsigit.

Ilaatigut 184-imi pineqarput; Politiit ulluinnarni sulinerminni maligassaasa ersarissaavigineqarneri , Kalaallit Nunaanni Eqqartuusisarnermi inatsimmi allannguinnissat ilaatigut pineqarlutik pinerluffigineqarsimasut taarsiivigineqartarnerinnut tunngasut kiisalu Politiit sulinerat pillugu naammagittaalliutiginnissinnaanermik imalik.

Pineqartumi § 12, imm. 4 ataatiimiitaliami oqaluuserineqalerpat naliliiffigineqarnissaa kissaatigissavarput, tassani pineqarput inuusuttuaqqat 15-17 akornanni ukiullit aalakoortut isertitsivimmut isertinneqarneranni angajoqqaat kisimik ilisimatinneqartarnissaannik siunnersuut. Isumaqaarpugut angajoqqaat pissarsiassaangippata pisortat aamma kalerrinneqarsinnaasariaqartut. Ajoraluartumimmi angajoqqaat pissarsiarineqarsinnaangittarneri takornartaangimmat.

Immikkoortumi 186-mi pingaartutut taaneqarsinnaapput pinerlineqarsimasut illersorneqarnerulernissaat, tassalu Politiit suliamik ingerlatsineranni eqqugaasunut, qanigisaasunut qimataasunulluunniit ilitsersuunneqarnerulernissaat kiisalu aalajangiinerni tusarlerneqartassasut. Ilaatigullu pinerluffigitissimasunut kaleriisoqartalissasoq, soorlu pinerlussimasoq iperagaappat imaluunniit pinerlussimasup tusagassiuutitigut saqqummernissaanut atatillugu kalerrinneqartarnissamik imaqarluni. Kingullertut pinerlussimasoqartillugu uppernarsaasut, ilisimannittut illersorneqarnerulernissaat aamma pineqarput.

Immikkoortoq 188-mut tunngatillugu ukiuni nutaanerusuni Politeeqarnermi allannguinnissat annersaat siunnersuutigineqarpoq. Tamannalu pissanganartutut isigaarput. Qallunaat Nunaanni ukiut 13 matuma siorna politireformimik taallugu allannguisimaneq nunatsinnut kiisami tulluarsarlugu, iluaqutaasussangorluni suliarineqalernera nuannaarutigaarput. Ilaatigut periarfissanngussaaq piffiit aallaavigalugit aaqqissuusaasumik suliniuteqarnerulernissamik aaqqissuusineq. Soorlu Naalakkersuisutigit, Borgmesteritigit, Politidirektørinngortussatigullu ingerlanneqartussamik inerisaaniarneq pissanganartorujussuuvoq. Meeqqanut immikkut iliuuseqarfigisarialinnut aammalu pinerlutsaalisitsinermut siusissukkut iliuuseqarnikkut inerisaanissat suleqataaffigissavagut.

Politimesteri taaguut ukiorpassuarni sungiusimasarput atorunnaarlugu Politidirektøremik taarserneqartussangulerpoq. Tamannalu paasinarpoq naalagaaffeqatigiinnerup iluani assigiiarnermi pisariaqarsimasoq.

Aammattaaq politiinut naammagittaalliutit, pissusilersuutannut naammagittaalliornerit politiillu inatsisinik unioqqutitsisimanerini ullumikkutut misissuisarnerit piunnaarlutik attuumassuteqanngitsunit missorneqartalernissaat pitsaasuvoq. Nunatsinni ikittunnguugatta ilaatigut apeqquserneqartarmat politiit imminnut misissuiffigisarnerat. Eqqarsarluarnerusoraarpullu Nunatsinnik ilisimasaqarluartuunissaq siunertaralugu siunnersuisoqatigiinniit pilersitsisoqarnissaa toqqissisimanaraarput.

Aammattaaq reservebetjentit naammagittaalliutigineqarsinnaangornissaat aqutissiuunneqassasoq

Minnerunngitsumik ukiorpassuarni utaqqineqarsimasoq, sulinernullu annertuumik oqilisaassisussaag POLSAS kiisalu akiliisitsiniartarnermut atortorissaarutit pilersinneqarnissaat isumalluarnartuupput.

Ukiorpasuannngortuni naalagaaffeqatitta iluani politiit sulineranni Nunatsinni kinguusaaqqasimanermi malinnaatitaalernissaannik politiit qutsappavut.

Kiisalu killiligaanngitsumik eqqartuusaasimasut matoqqasumit ammasumut nuukkaluarnerini, paasineqarpallu tulluannngittuusoq nuussineq uterteqqissinnaanissaannut inatsimmik pilersitsinissaq aammattaaq isumaqatigaarput.

Immikkoortoq 29-mut ima oqaaseqassuugut.

Nunatsinni ikiaroorntup (hash) ajornartorsiutaanera pinngitsoqarata ilisimavarput. Ilaqutariippassuarnut ajornartorsiortitsinerata kingunipilui meerarpassuit "akilerpaat". Meeqqat amerlasuut tujormillutik angajoqqaaminnullu sumiginnagaallutik inuupput. Ilaqutariit amerlasuut angerlarsimaffitsik annaasimavaat, inissiigallartarfinnilu inuit allat ilisarisisanngisat "illoqatigalugit" ineqartariaqartarput. Ilaatigut ineeranguani ilaqutariit tattoqittorujussuullutik najugaqartarput. Ilaatigut siviluumik. Meerarpassuit kaallutik itertarput, atuariatartarput ilami kaallutik qassinnguimmi innartarpat. Amerlasuut angerlarsimaffimmi eqqissiviilliorfiusartumi inuupput, tassami ataata anaaluunniit ikiaroorntumut akissaarunnermini kamammik annertuumik pigisaqalersarpoq. Ajoraluartumik ilarpasui persutaanernut isiginnittuusarput, imminnerluunniit persuttarneqarneq aqusaartarpat.

Meeqqat taakkorpiat ilaat inuusuttuaranngornermini, ilami ilaat suli meeraanermi nammineerlutik assigiinngitsutigut aanngajaarniutinik atuisunngortarput ilaallu annertuumik atornerluisuulersarput ilinniakkamik allaat nakkutiginninnissaminut sapilersarlutik.

Taamaalilluni kinguaariinni assakaasoq kaaviinnalersarpoq. Tamatumalu unitsinniarnissaani kommuunit annertuumik suliassaarput. Kommuunillu suliassamik kivitsisinnaassappata sulisut ilinniarsimasut, aalajaatsut suliaminnullu ilisimaarinnittut pisariaqartippavut.

Annertuumik atornerluiffiusuni aningaasaqarnikkut isasoornerpasuit pisarput, tamannalu inuunermik toqqammaveeruttut inissinnermik kinguneqarsinnaavoq. Ilami kialuunniit angerlarsimaffeqartup takorloorsinnaassavaa sulereerluni, imaluunniit atuareerluni namminerisamat angerlarsinnaanngikkaani qanoq toqqissinangitsigissasoq.

Aningaasarparujussuit nunatta iluani assigiinngitsutigut kaaviiartitassaraluit nunatta avataanut anngiortumik annissorneqartarput, tamakkulu nunatsinnut uteqqinngisaannartussaapput, allanilli iluanaarutigineqaanartarlutik.

Aperisariaqalerpugullu; qanoruna ililluta ikiaroorntumik akiuviniarneq nunatsinni ingerlanniaripput.

Aningaasaliinertanganngitsumik tamanna pisinnaanngitsoq kialuunniit takorloorsinnaavaa.

Nunatsinni politiit ikiaroorntumik akiuiniarnermi atornerqartussat amerlinissaasa sulissutigineqarnissaat pisariaqarpoq. Kisianni taaku kisimiillutik suliassaq kivissinnaanngilaat, qanorluunniit amerlatigileraluarunik.

Inuiaqatigiit aqqissuusaaneranni susassaqrifiit akimorlutik annertunerusumik suleqatigiiffeqarnissaat pisariaqarluinnarpoq.

Naalackersuinikkut piomassuseqarfigisariaqarparput nunap immikkoortuini ilanngaaserisunik qimmilisartunik inissinissaq. Soorlu siornatigut tamanna misilittagaqarfigineqareersoq. Aap aningaasanik nalilerujussuusaaq. Kisianni akisuneraassalluni oqartoqassappat isumaqatiginngilarput. Tassami iliuuseqanngikkutta ullumikkut ikiaroorartumik atonerluisut ukiukilliartuinnartullu ikiliartortinnaviangilagut, tamatumalu kingunerisaanik tarnikkut napparsimalertartut inuusussiatortullu ikiliartortinnaviangilagut.

Nassuerutigisariaqarparput ukiuni aggersuni ungasinngittuni angerlarsimaffinnik Aaqqatut ittunik arlalinnik pilersitseqqittariaqartussanngussagatta inuusuttut tarnikkut napparsimalertartut amerliartornerat malillugu.

Kisianni nunatut inatsisiliorsimagutta soorlu hash inerteqqutaassasoq, taava aamma akiuviniarnermut iliuusissat ersarissut, minnerunngitsumillu sulisussat naammattut pigisariaqarpavut. Tamanna aamma suliasanut allarpassuarnut atuuppoq.

Inuit Ataqtigiinniit Peter Olsen 2019-mi ukiakkut siunnersuutai marluk tamarmik akuerineqarput, tassalu cannabisoliep THC 0,2 %-mik akullip nunatsinni pisiarinqarsinnaanngornissaanik kiisalu nakorsat katsorsaattut, immikkut akuersissuteqanngikkaluarmik, qallunaat nunaanni pisut assigalugit cannabisimik napparsimasunut tunniussinnaanngortitsisinnaanissaannik siunertalinnik. Tamarmik taakku akuersissutigineqarnikuupput, neriuppugullu suliat Naalackersuisut ingerlallugit nammasilluarumaaraat.

Puijussanngilarput akiuviniarnermi pisortat kisiisa isumalluutigissannginnatsigit. Akisussaanerpaammi tassaaput angajoqqaat. Angajoqqaanngorsimagutta annertuumik pisussaaffeqarpugut maligassiuvinnissatinnut. Meeraq inunngortarpoq minguitsoq sanarfisassaq, aqutissiuussassaq, sakkussanik tunioragassaq tamannalu meeqqap ineriartornerani suliarilluarneqarsimappat meeraq inerittarpoq nukittulluni, ussarnartunut naaggaarsinnaanermik nukissaqarluni, namminerlu pilersorsinnaalluni inuulersinnaalluni.

Ajoraluartumik angajoqqaat ilaqarput meeqqaminnik paaqqutarinnilluarsinnaanngitsut, tassani pisortat eqqummaarinnissat pisariaqarluinnarpoq, siusissukkullu iliuuseqartarnissaq pitsaanerpaajuaannarpoq.

Suli inuiaqatigiulluta tamatta angajoqqaat meeqqaminnik sumiginnaanerat ilisimasaqarfigigutsigu, allatulluunniit meeqat peqqinnanngitsumik inuuneqartinneqartut ilisimagutsigu, nalutaartussaataanerput puijunngisaannartigu. Siusissukkut iliuuseqarneq meeqqamut ilaqutariinnullu peqqinnarnerpaajuaannarpoq.

Siunnersuutit sisamaasut tamaasa isumaqatigaavut. Taamaattorli immikkoortoq 184-mi (politilov) § 12, stk. 4 ataatiimiitaliami eqqartorneqarnissaa kaammattuutigaaput.

Taama oqaaseqarluta immikkoortut tamaasa inatsisinut ataatiimiitaliamut sukumiisumik suliarineqartussanngorlugit ingerlateqqippavut.